

Berlinerkaniner med skam og striptease

Berlins internationale teaterfestival viser teater om dagligdagens fortrængninger – eller nationens skyld og individets skam. Berliner Festspiele slår til med Nature Theater of Oklahomas 10. juli 2013



15 timers telefonsamtale om en barndom – det er replikkerne i Nature Theater of Oklahomas monotone og anarkistiske og aldeles uimodståelige forestilling *Life and Times*, der denne uge hitter som maratonforestilling under Berliner Festspiele.

Foto:

Nature Theater of Oklahoma

Kultur

Af

Anne Middelboe Christensen

teater

berliner festspiele

berlin

»Desværre. Der er udsolgt,« siger kvinden i billetlugen til manden efter mig i køen. Vi står på berlinerteatret Hebbel am Ufer, hvor billetterne åbenbart bliver revet væk.

For Berliner Festspieles nye sommerfestival *Foreign Affairs* er blevet et tilløbsstykke. Festivalen afholdes for anden gang i disse uger, og festivalen satser på en slags teater, som sjældent når til Danmark. Internationale forestillinger og co-produktioner, der er alt andet end mainstream. Teater, som typisk blander både tale, sang og dans på nye måder – og som derfor er svært at rubricere. Teater, der er samfundsendageret på kanten til det maniske – og teater, der mest af alt virker som en begavet joke fra cabaretafdelingen. I hvert fald befriende kompromisløs teater, som ville have svært ved at sælge

billetter i København, men som netop stortrives i Berlin. Selvransagende og destruktionsivrigt teater, ikke mindst.

Mest hypet er Nature Theater of Oklahoma. Gruppen kommer godt nok ikke fra Oklahoma, men fra New York. Og med sig har de føljetonen *Life and Times* med seks forestillinger, der er baseret på en 15 timer lang telefonsamtale med en kvinde, der fortæller om sit liv, lige fra den dag hun blev født i USA i midten af 1970'erne. Sådan et helt almindeligt liv.

I begyndelsen tror man, at det er løgn. En kvinde løber frem på scenen i grå kjole og rødt silketørklæde, og så talesynger hun sig gennem nogle uredigerede replikker fra det famøse telefoninterview.

»Jeg var en meget alvorlig baby,« synger hun om sig selv med klokkeklar sopran, mens et yankeorkester akkompagnerer hende på opretstående gangsterklaver, tværføjte og utæmmet ukulele. *Wild West is it!*

Øh, øh, altså, øh

»Øh« er hendes yndlingsord. Og »lige som om«. Banaliteterne står også i kø her. For hun har haft en aldeles gennemsnitlig middelklasseopvækst med mor og far og søskende – og veninder i børnehaven. Alle detaljer kommer med. Den første forestilling varer tre en halv time, og den dækker kun lige akkurat fra fødsel til 3. klasse. Det er så monotont, at man kunne få den vildfarelse, at det var kedeligt.

En tredjedel af tilskuerne lader sig da også provokere til at forlade teatersalen undervejs. Men vi, der bliver siddende, lever os mere og mere indædt ind i de pinagtige fortrængningsfortællinger om pigen, der er misundelig på sine søskende – og hvis lærer en dag forbød hende at gå på toilettet, så det endte med, at hun tissede i bukserne.

Mors forbudte skuffe

Pludselig vælter tilskuerens egne erindringer ind over oplevelsen. Med ét mærker ens krop fornemmelsen af at liste sig til at kigge i mors absolut forbudte skuffe i kommoden. Og så videre.

Samtidig giver det tilfældige erindringsvirvar og de ensformige akkordcirkler en følelse af uundgåelighed. For er denne kvindeforestilling ikke en beretning om en hvilken som helst barndoms uendelighedsdetaljer?

Der er ingen rekvisitter. Bare et hvidt bagtæppe og et par skærme, hvor replikkerne vises på engelsk og tysk. Til gengæld er iscenesættelsen af Pavol Liska og Kelly Cooper en grotesk koreografi, hvor de ti gennemmusikalske og præcise stjerneperformere i deres vidunderligt forskellige kroppe simultant

strækker armene ud og virrer med hovedet, så folk skriger af grin til selv de mest følsomme fortællinger. En overdrevet omhyggelig livsskildring – på kanten af sammenbrud og opløsning.

På fredag kulminerer denne *Life and Times* med en maratonforestilling, hvor alle seks forestillinger spilles fra kl. 14 og 15 timer frem. Jeg er nok ikke den eneste, der ærgrer mig over ikke at have billet.

Med reb for munden

Berliner Festspieles kurator, Matthias von Hartz, har tydeligvis en forkærlighed for det fysiske teater. Han præsenterer koreografen William Forsythe fra Frankfurt som den store helt, og på Kunst-Werke Institute for Contemporary Art kan man klatre op ad trapperne mod William Forsythe som soloperformer. Hvis man ikke lader sig standse af den betagende udsigt til den nye synagoge i Uranienburgstrasse og til Berliner Dom på Museum Insel fra samme trappevindue, så ender man til sidst oppe under taget og det mest stemningsfulde filmloft mellem spær og sære hjørner til William Forsythes 2008-film *Suspense*.

Her er destruktionstrangen også tydelig. Forsythe optræder selv på to simultanbilleder: et billede filmet forfra og et billede filmet oppefra. Fra loftet hænger et tov, men selv om manden sagtens kan binde alle de knuder, der skal til for at lave en tilflugtsgynge, så ender han alligevel med at bruge det til en selvmordsleg. Forsythe laver løkker af rebet og tvinger sit eget hoved igennem. Han binder sin mund og sine øjne, men hans arme fortsætter med at dreje rebet rundt og rundt. Først da han endeligt har udryddet sig selv, bliver han tilfreds. Hvorefter han vrister sig selv fri – og begynder forfra. Og så kan tilskueren ellers bare stå alene tilbage med sin gåsehud i berlinervarmen.

Denkmal fra Congo

Netop dette selvdestruktive træk matcher berlinerstemningen. Denne hang til vold og selvmord passer eminent til Berlins belastede fortid – med *Denkmal* og jødemindesten på fortovene og levn fra Muren overalt.

Antagelig var det også derfor, at Congo-forestillingen *Sur les traces de Dinozord* blev modtaget så varmt af berlinerpublikummet. Faustin Linyekulas forestilling er en hyldest til forfattervennen Antoine Vumilia Muhindo, der fik en fængselsstraf på livstid for sine skrivelser.

Her var det lige, så man kunne lugte, hvordan fædrelandsskylden på scenen spredte sig på tilskuerpladserne. Og skylden blev kun forstærket af, at det siden er lykkedes manden at flygte – og at han nu deltager i forestillingen som sig selv. Jeg mærkede i hvert fald en klar samhørighed mellem Congo-performerne og berlinerpublikummet, som jeg ikke selv kunne føle som dansker. En fællesskabsfølelse af torturskam.

Hånden i skridtet

Til gengæld har berlinerne intet problem med at springe fra de store tårer til det driftige underliv. 20 minutter efter fængselsmareridtet præsenterede Berliner Festspiele gladeligt en striptease med danseperformeren Pere Faura fra Barcelona. Striptease i lyskegle – med slips mellem benene og hånden i skridtet.

Men hov, hvad nu? Pere Faura tog applaus. Og så gik denne charmerende spanier frem foran publikum og holdt en stripteaseforelæsning!

Stemningen forandrede sig fra lummer til lattermild. Pere Faura kastede sig ud i forrygende teser om erstatningserotik, og så gav han den ellers hele armen – og røven – i et hulahopnummer til en blandet lyd-kulisse af Vivaldi og pornofilmssoundtrack, mens vi alle sammen stod rundt omkring ham og heppede. Folk var nærmest i ekstase. Han dansede rundt i kredsen – og nogle mænd fik lov til at røre ved hans fingerspidser, så de var lige ved at besvime. Af lykke.

Kaniner i Fasanenstrasse

Hvor kan man ellers opleve 'intellektuel striptease' end netop i Berlin? Med latteren og mine nye *Foreign Affairs* i kroppen slentrer jeg ned ad Fasanenstrasse. Men hvad ser jeg? Noget bevæger sig i forhavegræsset ude foran en sengeforretning. Gisp, det er da en kanin. Den er lige så vild, som den er nuttet – og helt ubekymret. Den tænker ikke på dengang. Vi ser hinanden i øjnene. Så kommer vennerne. Og nu står jeg omringet af hele fem Berlinerkaniner, der nipper af græsset med vrikkende, hvide haler. Måske de også har set Pere Fauras hulahopnummer?

Jeg gnider øjne. Berlin er et teater for viderekomne. Men så hopper pludselig alle fem kaniner ud mellem de parkerede biler. De forsvinder ud i fortidens og skammens mørke. Som om de bare ville mimre 'øh'.

Berliner Festspiele: Foreign Affairs

Nature Theatre of Oklahoma (USA): Life and Times; spilles også som 15-timers maraton fredag 12. juli kl. 14 på Hebbel am Ufer

Faustin Linyekula (Congo): Sur les traces de Dinozord

Pere Faura (Spanien/Holland): Strip Tease

William Forsythe (Tyskland): Suspense & The Defenders Part 3 (videos) på KW til 14. juli